

Благун Софія Сергіївна

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, м. Київ

Стучинська Наталія Василівна

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, м. Київ

СУТНІСТЬ, КЛАСИФІКАЦІЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ У НАВЧАННІ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ, БОТАНІЧНОЇ І ХІМІЧНОЇ НОМЕНКЛАТУР

У статті розглядаються теоретичні засади використання інтерактивних технологій у навчанні фармацевтичної термінології, ботанічної і хімічної номенклатур. Здійснюється спроба класифікації інтерактивних технологій.

Ключові слова: *інтерактивні технології, метод навчання, фармацевтична термінологія, ботанічна номенклатура, хімічна номенклатура, класифікація, латинська мова, навчальний процес.*

Проблема, її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Однією з невід'ємних складових опанування професією є процес послідовного засвоєння фахової мови та системи понятійно-термінологічного апарату. Термінологія є візитною карткою спеціальності та відображає рівень підготовки спеціалістів будь-якої галузі. У медичних навчальних закладах вирішенню цієї проблеми суттєва роль належить вивченню латинської мови, яка допомагає студентам засвоювати і усвідомлено розуміти латинську термінологію та номенклатуру. Фахівець медичної галузі потребує вільного володіння міжнародною медичною, фармацевтичною термінологією, а також біологічною та хімічною номенклатурами. Тому велику увагу потрібно приділяти навчанню термінотворення, афіксації, структурі складного анатомічного, фармацевтичного, клінічного терміну, а також навчанню творення номенклатурних одиниць. Наше дослідження зосереджене на методиці навчання фармацевтичної термінології, ботанічної і хімічної номенклатур, оскільки неправильне їхнє використання може негативно вплинути на якість надання фармацевтичної допомоги. Фахова термінологія є важливою в практичній діяльності, а отже, й у навчальному процесі.

Трансформація та модернізація освіти відповідно до сучасних потреб особистості і суспільства вимагає вирішення таких питань, як орієнтація на людину, фундаментальні цінності, демократизація

освіти. На допомогу класичним підходам до навчання приходять нові технології, серед яких провідне місце належить інтерактивним технологіям навчання.

Аналіз публікацій (виділення невирішених проблем).

Питання навчання термінології у різних галузях знань висвітлили у своїх наукових доробках Кровицька О. (історична лексика) [4], Луньо П. (термінологія конституційного права) [3], Процик М. (видавнича) [8], Яніцька Н. (соматична) [9], Яремчук С. (сакральна і богословська термінологія) [10], а використання інтерактивних технологій при навчанні термінологій майбутніх фахівців знаходимо у працях: Мартиненко А., Дорошкевич І. (фармацевтичні та медичні терміни), Бондар Н., Михайлюк Г., Плотницька М. (латинсько-мовна термінологія), Карбовнік І. (юридична термінологія). Необхідність уваги до вивчення фармацевтичної термінології як соціально значущих чинників знаходимо у працях Перцева І. та Рубана О. [6-8].

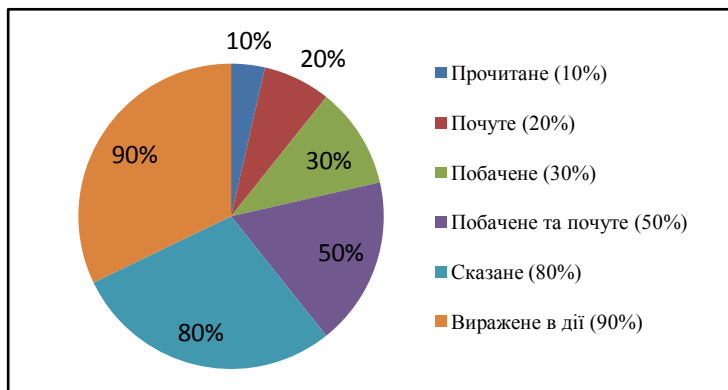
Ціль статті полягає у аналізі сутності інтерактивних технологій задля їх ефективного використання у процесі навчання фармацевтичної термінології, ботанічної і хімічної номенклатур.

Об'єкт дослідження – процес навчання фармацевтичної термінології, ботанічної і хімічної номенклатур студентів вищих закладів освіти.

Предмет дослідження – застосування інтерактивних технологій у процесі навчання фармацевтичної, ботанічної і хімічної номенклатур у медичних навчальних закладах.

Виклад основного матеріалу, обґрунтування результатів дослідження. Слово «інтерактивний» походить з англійської мови: «inter» – «між, взаємний», «act» – «діяти», тобто містить два елементи «активність» і «співпрацю». При інтерактивному навчанні викладач та студент виступають суб'єктами навчального процесу, викладач виступає в ролі організатора процесу навчання, мотивує студентів, створює умови для прояву ініціативи студентів.

Сучасні технології навчання характеризуються активністю, залученням до дії, сприяють глибшому проникненню в зміст навчальної дисципліни та кращому запам'ятовуванню. Численні педагогічні та психологічні дослідження наводять наступні дані щодо обсягу матеріалу, який запам'ятовується у процесі навчання: запам'ятовуємо 10% того, що прочитаємо; 20% того, що почуємо; 30% того, що побачимо; 50% того, що побачимо та почуємо; 80% того, що скажемо; і 90% того, що виразимо в дії [1, с. 24; 11] (рисунок 1).

Рисунок 1. Запам'ятовування матеріалу в залежності від способу його викладу.

Класифікацію інтерактивних технологій навчання здійснюємо в залежності від дидактичної цілі, з якою ця технологія використовується в навчальному процесі (таблиця 1):

- Передавання інформації: лекція із візуалізацією, аудіо – відео матеріали, фліпчарти. Використовуємо у кожному вступі до навчального матеріалу (ознайомлення з фармацевтичною термінологією, ботанічною, хімічною номенклатурою).

- Ведення дискусії: оксфордські дебати, списки можливостей (опитувальник «5» з «25»), лінійна, керована та вільна дискусії. Стосується як ознайомлення з матеріалом, так і його поглиблення в поєднанні із власним досвідом групи.

- Вдосконалення вмінь: комплекти завдань, комплекти проблем («снігова куля», «килимok ідей») практикування («капельюхи»), тренінг. Використовуємо під час проведення вправ простих і повторюваних мануальних і розумових дій.

- Засвоєння знань про процеси термінотворення: інструкція «крок за кроком». Використовуємо для отримання знань типу «знати як» (know how): як утворюються назви рослинної сировини, використовуючи ботанічні номенклатурні одиниці.

- Спостереження процесів: «акваріум». Використовуємо для реагування на внутрішньо групові процеси, для засвоєння знань про процеси.

- Розв'язування проблем: «мозковий штурм», техніка номінальних груп, метод генерації ідей 6-3-5, консультації. Використовуємо для навчання розв'язування індивідуальних та групових проблем, тімбілдинг.

Збірник наукових статей

- Імітаційні технології: ситуаційні вправи, імітації, рольова гра. Використовуємо для отримання знань про суспільні процеси та механізми (а також власної поведінки в групі), для випробування здобутих вмінь, зокрема міждисциплінарних (з хімії, біології), для активізації мотивації.

Таблиця 1. Класифікація використання інтерактивних технологій в залежності від дидактичної цілі.

Дидактична ціль	Інтерактивні технології	Місце у навчанні термінології та номенклатури
Передавання інформації	аудіо – відео матеріали, фліпчарти та ін.	початковий етап заняття, основний етап заняття
Ведення дискусії	опитувальник «5» з «25», оксфордські дебати та ін.	початковий етап заняття, основний етап заняття
Вдосконалення вмінь	«снігова куля», «килимok ідей», «капельюхи» та ін.	основний етап заняття
Засвоєння знань про процеси термінотворення	«крок за кроком» та ін.	основний етап заняття
Спостереження процесів	«акваріум» та ін.	початковий етап заняття, основний етап заняття
Розв'язування проблем	«мозковий штурм», «генерація ідей 6-3-5» та ін.	початковий етап заняття, основний етап заняття, заключний етап заняття
Імітаційні технології	рольова гра та ін.	основний етап заняття
Вміння працювати у команді, приймати нестандартні рішення	командна гра, «карусель»	основний етап заняття, заключний етап заняття

Висновки. Таким чином, позитивними результатами використання інтерактивних технологій навчання є: - інтенсифікація процесу розуміння, творчий підхід до застосування засвоєних знань під час вирішення практичних завдань; - підвищення мотивації до участі в навчальному процесі, його краще осмислення; - креативний підхід до бачення проблемної ситуації та її вирішення; - уміння обґрунтовувати свою точку зору та бути толерантним, доброзичливим. Контроль засвоєних та отриманих знань, умінь, навичок під час інтерактивних технологій навчання стає більш гнучким. Щоб

використання інтерактивних технологій навчання виявилось ефективним, потрібно чітко планувати результат. Він повинен бути конкретним, вимірюваним, узгодженим, реалістичним та визначеним у часі.

Література

1. Інтерактивні методи навчання : навч. посібник / за заг. ред. П. Шевчука, П. Фенриха. – Щецін : Вид-во WSAP, 2005.

2. Липчанко-Ковачик О. В. Підготовка майбутніх бакалаврів-філологів до використання інтерактивних технологій у професійній діяльності : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Липчанко-Ковачик Оксана Василівна. – Рівне : НУВГП, 2016. – 24 с.

3. Луць П. Термінологія конституційного права в курсі української мови як іноземної / П. Луць // Теорія і практика викладання української мови як іноземної : збірник наукових праць. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2013. – Вип. 8. – С. 136-143.

4. Кровицька О. Історична лексика в курсі української мови як іноземної / О. Кровицька // Теорія і практика викладання української мови як іноземної : збірник наукових праць. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2007. – Вип. 2. – С. 98-102.

5. Перцев І. М. Про значення фармацевтичних термінів у сьогоднішній / І. М. Перцев // Вісник фармації. – 1993. – № 1-2. – С. 23-27.

6. Перцев І. М. Термінологія – визначальний чинник фармацевтичної діяльності / І. М. Перцев // В кн.: Фармація України. Погляд у майбутнє. Матеріали VII Національного з'їзду фармацевтів України, 2010. – Т. 2. – С. 367.

7. Перцев І. М. Стан фармацевтичної термінології та правомірність статусу терміну «фармацевтичний препарат» / І. М. Перцев, О. А. Рубан // Фармацевтичний журнал. – 2011. – № 4. – С. 18-23.

8. Процик М. Семантизація власне української спеціальної лексики на заняттях з чужоземцями (на матеріалі українських видавничих термінів) / М. Процик // Теорія і практика викладання української мови як іноземної : збірник наукових праць. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2012. – Вип. 7. – С. 101-118.

9. Яніцька Н. Вивчення соматичної лексики в курсі українська мова як іноземна / Н. Яніцька // Теорія і практика викладання української мови як іноземної : збірник наукових праць. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2007. – Вип. 2. – С. 114-118.

10. Яремчук С. Вивчення сакральної та богословської термінології на заняттях з української мови як іноземної / С. Яремчук

// Теорія і практика викладання української мови як іноземної : збірник наукових праць. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2011. – Вип. 6. – С. 117-120.

11. Karnikau R. Communication for the safety professional / R. Karnikau, F. McElroy. – Chicago, 1975. – 240 p.

Софія Благун, Наталя Стучинська. Сущность, классификация интерактивных технологий и их использования в обучении фармацевтической терминологии, ботанической и химической номенклатур.

В статье рассматриваются теоретические основы использования интерактивных технологий в учебном процессе обучения фармацевтической терминологии, ботанической и химической номенклатур. Осуществляется попытка классификации интерактивных технологий.

Ключевые слова: интерактивные технологии, метод обучения, фармацевтическая терминология, ботаническая номенклатура, химическая номенклатура, классификация, латинский язык, учебный процесс.

Sophia Blahun, Natalia Stuchynska. The matter point of the interactive technologies, their use and classification in the educational process of learning pharmaceutical terminology, botanical and chemical nomenclatures.

The article deals with the theoretical principles of the use of interactive technologies in the educational process of acquiring knowledge in pharmaceutical terminology, botanical and chemical nomenclatures. The attempt to classify the interactive technologies is being made.

Keywords: interactive technologies, teaching method, pharmaceutical terminology, botanical nomenclature, chemical nomenclature, classification, Latin language, educational process.

Стаття надійшла до редакційної колегії 17.05.2018

Прийнято до друку 18.05.2018

Інформація про авторів:

Благун Софія Сергіївна – аспірант кафедри медичної та біологічної фізики та інформатики, викладач кафедри латинської мови, Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, м. Київ.

Стучинська Наталя Василівна – доктор педагогічних наук, професор кафедри медичної та біологічної фізики та інформатики, Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, м. Київ.